

U Nacrtu Strategije razvoja energetike Srbije do 2025. godine, kao energetske resursi data su fosilna goriva (ugalj, nafta i gas), nekonvencionalna goriva (uljni škriljci) i obnovljivi izvori energije. U strukturi fosilnih goriva, nafta i gas čine manje od jednog procenta geoloških rezervi, dok udeo lignita u bilansnim rezervama iznosi više od 95 procenata. Od toga, više od 76 procenata rezervi uglja se nalazi u Kosovsko-Metohijskom basenu, 14 procenata u Kolubarskom basenu i 3,3 procenta u Kostolačkom basenu. Za elektroenergetski sistem Srbije, najbitnije su rezerve u Kolubarskom i Kostolačkom basenu, prenosi sajt serbia-energy.eu

Potrošnja uglja je dominantno vezana za proizvodnju električne energije u termoelektranama – oko 92 procenta. U proizvodnji električne energije, dominantnu poziciju zauzima ugalj, sa 64 procenata, dok je udeo hidroenergije 34,5 procenata.

U SWOT analizi srpske energetike, kao postojeće snage uzete su iskustvo u prethodnom razvoju (kvalitetni kadrovi i revitalizacija sektora u prvoj polovini 21. veka), raspoloživi resursi (ugalj, potencijal obnovljivih izvora energije, geografski položaj prenosnog sistema), razvijenost energetske sistema i njegova regionalna povezanost.

Kao unutrašnje slabosti, određene su, između ostalog, visoka eksterna energetska zavisnost, neekonomске cene energije, neracionalno korišćenje energije, tehnološka zastarelost postojećih i nedostatak novih kapaciteta, nasleđeno prekomerno zagađenje životne sredine. Kao mogućnosti uzete su integracija Srbije u Evropsku uniju i sprovođenje obaveza iz ugovora o osnivanje Energetske zajednice, poboljšanje energetske efikasnosti, uvođenja principa čistije proizvodnje, izgradnja gasnih interkonekcija, izgradnja novih kapaciteta za prenos električne energije itd.

Pretnje razvoju su aktuelni krizni tokovi energetika u svetu, stvaranje kriznih žarišta koja bi mogla dovesti do povećanja cene energenata, globalno razilaženje oko politike klimatskih promena, nepovoljni demografski trendovi.

Energetska bezbednost

Ukupna energetska zavisnost Srbije nije velika ali je vrlo izražena u sektoru nafte, naftnih derivata i gasa. Kašnjenje u izgradnji novih elektro-energetskih objekata može dovesti do toga da Srbija u narednim godinama postane značajniji uvoznik električne energije.

Pored racionalnog korišćenja električne energije, potrebno je obezbediti rezerve nafte i gasa, izgraditi nove proizvodne kapacitete, koji će koristiti ugalj sa znatno većom energetske efikasnošću. Otvoreno domaće energetske tržište, povezano sa regionalnim i evropskim tržištem, trebalo bi obezbediti balansirani razvoj energetske sektora.

Strateški pravac delovanja u oblasti elektroenergetskog sistema su revitalizacija postojećih postrojenja (prilagođavanje postojećih termokapaciteta obavezama proisteklim iz članstva u

Energetskoj zajednici i revitalizacija i modernizacija postojećih hidorelektrana), izgradnja novih postrojenja na konvencionalna goriva, povećanje proizvodnje iz obnovljivih izvora energije, revitalizacija postojećih i izgradnja novih prenosnih i distributivnih kapaciteta i liberalizacija tržišta električne energije.

Prioritetne aktivnosti su rekonstrukcija termoelektrana u skladu sa Direktivom o velikim ložištima, izgradnja novih termokapaciteta na ugalj, snage 700 megavata do 2030. godine, izgradnja RHE Bistrica, izgradnja TE-TO na gas snage 450 megavata do 2020. i izgradnja prenosne i distributivne infrastrukture.

U Nacrtu Strategije se konstatuje da je prosečna starost kapaciteta EPS-a preko 25 godina i da se očekuje porast potrošnje energije od 5,7 procenata do 2020. godine. Primena Direktive o velikim ložištima je obavezna, a zatim i primena Direktive o industrijskim emisijama za nove projekte. Pored toga, prezuta je obaveza da udeo obnovljivih izvora energije iznosi 27 procenata do 2020. godine. Minimalna energetska efikasnost novih kapaciteta biće propisana Zakonom o energetskej efikasnosti.

Stepen revitalizacije postojećih termoenergetskih kapaciteta uslovljen je Direktivom o velikim ložištima, koja predviđa smanjenje emisija CO₂, SO₂ i čestica iz termopostrojenja snage jednake ili veće od 50 megavata do kraja 2017. godine. U cilju sprovođenja ove direktive potrebno je u nove termoenergetske objekte i one koji se revitalizuju ugraditi postrojenja za odsumporavanje i denitrifikaciju kao i elektrofiltere.

Primena ove direktive zahteva značajna ulaganja (634 miliona evra) u modernizaciju blokova snage preko 300 megavata - TENT A3-A6, TENT B1-B2, Kostolac B1-B2, ukupne snage 3.160 megavata. S obzirom na značaj ovih blokova na termoenergetsku bezbednost zemlje, neophodno je obezbediti njihovu modernizaciju u predviđenom roku, kako ne bi doslo do njihovog prinudnog povlačenja.

Što se tiče termoblokova snage ispod 300 megavata (TENT A1 i A2, Kostolac A1 i A2, Morava, Kolubara i Panonske elektrane), predviđeno je njihovo sukcesivno povlačenje u periodu od 2018. do 2024. godine.

Zbog povlačenja ovih blokova, potrebno je uvesti u sistem nove proizvodne jedinice znatno veće energetske efikasnosti. Potencijalni projekti izgradnje novih kapaciteta su: TENT B3, TE Kolubara B, TE Kostolac B3, TE Novi Kovin, TE Štavalj, TE TO Novi Sad, hidorelektrane Velika Morava, Ibar, Srednja Drina, RHE Bistrica i Đerdap 3 i minihidroelektrane.

Kada je ugalj u pitanju, strateški ciljevi sigurno i pouzdano snabdevanje termokapaciteta i obezbeđenje potrebnih količina za finalnu potrošnju i proizvodnju toplotne energije. Strateški pravci delovanja su inteziviranje istraživanja ležišta, otvaranje zamenskih kapaciteta za površinske kopove koji prestaju sa radom i otvaranje kopova koji će biti

namenjeni za nove termokapacitete i uvođenje sistema za upravljanje kvaliteom uglja. Prioritetne aktivnosti su otvaranje novih površinskih kopova u Kolubarskom ugljenom basenu i proširenje kapaciteta na kopu Drmno. Projekti koje je neophodno realizovati da bi se obezbedio nesmetani rad postojećih termoenergetskih postrojenja su u Kolubarskom basenu vezani za investicije u postojeće kopove (Tamnava-Zapadno polje, Polja C i D, izmeštanje naselja Vreoci - vrednost investicije 470 miliona evra), otvaranje kopova polje E i polje (investicija 700 miliona evra) i kopa Radljevo (600 miliona evra), prenosi sajt serbia-energy.eu

Izvor; Serbia Energy